KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ HABER BÜLTENİ • 29. YIL • EKİM 1998 • SAYI 55

English Summary

'EMEKleme' albümü çıktı

1 Mayıs'ta açılan "EMEKleme" başlıklı ortak karikatür sergisinin albümü yayımlandı. 96 sayfa olarak hazırlanan siyah beyaz albümde karikatür sanatçılarının emek ve işçi sorunlarını irdeleyen karikatürleri var.

Albümde karikatürü yer alan sanatçılar şunlar: Necati Abacı, Ahmet Ümit Akkoca,Kemal Akkoç, Abdülkadir Aksu, Vehbi Altunçul, Necmi Rıza Ayça, Aşkın Ayrancıoğlu, Semih Balcı, Sahil Balıkçı, E. Yaşar Babalık, Yılmaz Baş, Erdoğan Başol, Mümin Bayram, Mustafa Bilgin, Nuri Bilgin, Erdoğan Bozok, Sami Caner, Ali Fuat Çakmak, Yener Çakmak, Cengiz Çalış, Ali Herkül Çelikkol, Levent Dağaşan, İlhan Değirmenci, Volkan Demir, Hakan Demirci, Fethi Develioğlu, Ferruh Doğan, Kadir Doğruer, Orhan Doğu, Deniz Dokgöz, Halis Dokgöz, Veysel Donbaz, *(Devamı 3. Sayfada)*

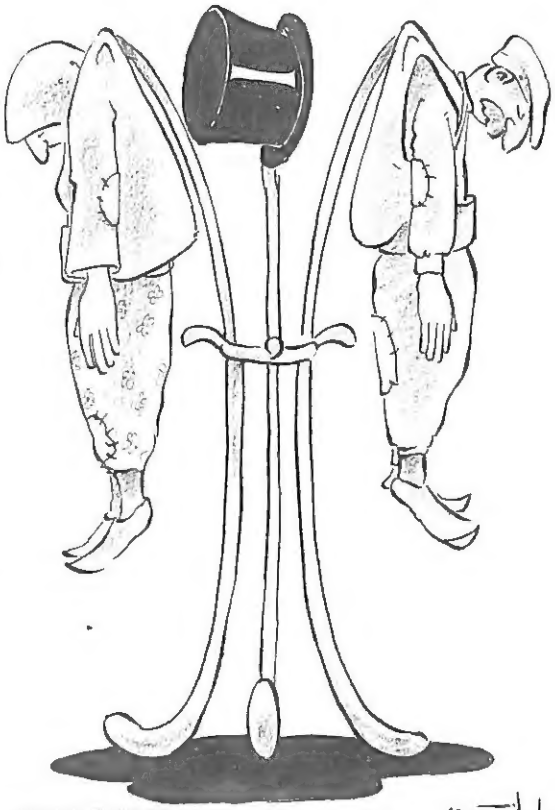

OSMAN TURHAN

Şevket Kazan'lı iki karikatüre beraat

Eski Adalet Bakanı Şevket Kazan'ı eleştiren iki karikatür aleyhine açılan davalar beraatle sonuçlandı.

Haslet Soyöz'e beraat

Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi, bir karikatüründe eski Adalet Bakanı Şevket Kazan'ın kişilik haklarına hakaret ettiği iddiasıyla yargılanan Haslet Soyöz'ün beraatine karar verdi. Karikatürün yayımlandığı Milliyet gazetesinin yazışleri müdürü Eren Güvener hakkındaki dava ise ertelendi.

Soyöz ve Güvener'in, TCK'nın "sövme" fiilini düzenleyen 482/1-4 ve "resmi sıfatlılara işlenen cürümler" hükmünü içeren 273. maddeleri uyarınca dörder aydan 16'şar aya kadar hapis cezalarına çarpırılmaları isteniyordu.

Nuri Kurtcebe'ye beraat

Yine Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görülen bir başka davada da Nuri Kurtcebe'nin yine Şevket Kazan'ı eleştiren, Cumhuriyet gazetesinde yayımlanan bir karikatürü yargılandı. Davanın karar duruşmasında Nuri Kurtecebe ve gazetenin yazışleri müdürü Fikret İlkiz hakkında beraat kararı verildi.

KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
HABER BÜLTENİ
Ayda bir yayımlanır. Çizgi, yorum, görüşler kişilere aittir

YAYIN KURULU / *BOARD OF EDITORS*
Metin PEKER, S. Sami CANER, Ahmet ERKANLI,
Kemal URGENÇ, Cem K. ÖNGÜ

EDİTÖR / *EDITOR*
B. Sadık ALBAYRAK

GRAFİK TASARIM / *GRAPHIC DESIGN*
Kemal URGENÇ

KATKIDA BULUNAN / *CONTRIBUTOR*
Yener ÇAKMAK

YAZIŞMA ADRESİ / *ADDRESS*
Karikatürcüler Derneği,
Alemdar Caddesi Yerebatan Sarnıcı Çıkışı 34410
Sultanahmet-İstanbul, TÜRKİYE
Tel/*Phone*: ++90-212 513 60 61 **Fax:** ++90-212 527 26 18

BANKA HESABI/*ACCOUNT NUMBER*
Karikatürcüler Derneği, Emlakbank İstanbul Bahçekapı
Şubesi hesap no: 000 30407

İRTİBAT BÜROLARI / *REPRESENTATIVE BRANCHES*
ANKARA: Metin PEKER, Konur Sok. 31/10 Kızılay - ANK. Tel / fax: 0312-417 37 28

TRABZON: Adnan TAÇ, Kunduracılar Cd. Neşe Sk. No: 1/3 TRABZON, Tel: 0462-326 70 71

ANTALYA: Cihan İŞBAŞI, A.K.S.M. Karikatür Evi, TRT Cd.- ANTALYA, Tel: 0242-243 43 75, faks: 247 15 57

İZMIR: Cem KOÇ, Fevzipaşa Bulv. Hüseyin Egeli İşmrk. k. 7/706, İZMİR, Tel / fax: 0 232 489 64 35 - 489 52 68

BURSA: Mümin BAYRAM, İncirli Cd. Zeynep Apt. No: 110/16 16350 BURSA

ADANA: Volkan DEMİR, Yenibora Mh. 1732 Sk. Pınar Apt. B-Blok No: 12 01150, ADANA

DENİZLİ: Mehmet SELÇUK, Mehmetçik Mh. 2622 Sk. Karakuş Apt. No: 10/1 Çamlık Mevkii, Denizli

ZONGULDAK: Kürşat COŞGUN, İl Turizm Müdürlüğü

BASKI / *PRINTING:* Onsel Ofset, Tel: (0212) 527 80 03
FİLM / *FILM*: Ebru Grafik, Tel: (212) 526 01 13
Ebru Grafik'e katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

INTERNET
Karikaturculer@turk.net.
Karikatürhane: http://www.ygm.itu.edu.tr/Cartoon

'Yitirdiğimiz çizerler' dernek girişinde

Yitirdiğimiz çizerlerin birer orjinal karikatürü Karikatürcüler Derneği girişindeki merdivenlere asıldı. Karikatür sanatımıza emek vermiş, bugün aramızda olmayan çizerlerin yapıtları, derneği ve sanat galerisini ziyaret edenlerden geniş ilgi görüyor.

"Yitirdiğimiz çizerlere saygı köşesi"nde Cemal Nadir Güler (1902-1947), Hulki Onaran (1906-1987), Nehar Tübiek (1924-1995), Yalçın Çetin (1934-1977), Mim (Mustafa) Uykusuz (1922-1983), Altan Erbulak (1929-1988), Yılmaz Karaca (1943-1990), Nurettin Atalay (1928-1956), Osman Filiz (1927-1991), Şadi Dinççağ (1919-1983), Orhan Ural (1913-1978), Burhan Solukçu (1928-1979)'nun karikatürleri yer alıyor.

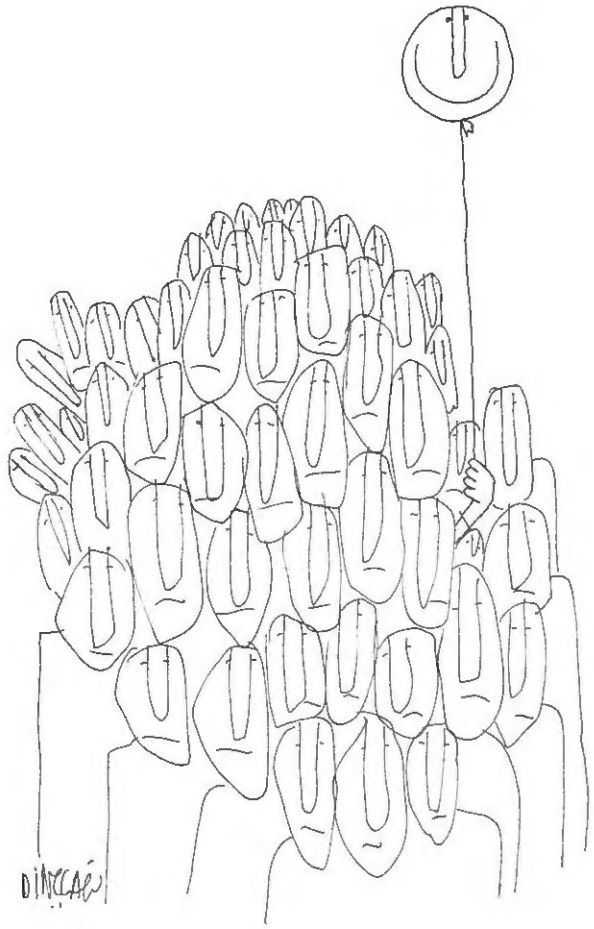

‘EMEKleme’ albümü çıktı

(Baştaraft 1. Sayfada) Ahmet Erkanlı, Cezmi Ermiş, Halil Eser, Kamil Eser, Ramiz Bülent Fidan, Cumhur Gazioğlu, Mehmet Gölebatmaz, Kemal Gönen, Ergin Gülen, Hasan Gümüş, Oğuz Gürel, Murat İlhan, Mehmet Kahraman, Musa Kart, Serdar Kıcıklar, Deniz Kırmızıgül, Canol Kocagöz, Cem Koç, Muammer Kotbaş, Halim Y. Kutlu, İsmet Lokman, Hakan Nehir, Avni Odabaşı, Bülent Okutan, Tan Oral, Akın Önder, Cem Kenan Öngü, Eray Özbek, Halil İbrahim Özcan, Erol Özdemir, Altan Özeskici, Yiğit Özgür, Tanju Özkan, Murat Özmenek, Kemal Özyurt, Uğur Pamuk, Metin Peker, A. Teoman Sanalan, Murat Sayın, Mehmet Selçuk, Turhan Selçuk, Ömer Faruk Servi, Hakan Sümer, Hüseyin Şenol, Tayfur Şapolyo, Hüseyin Tanyeri, Ruhi Tek, Seçkin Temur, Mehmet Tevlim, Muhammet Tunçsan, Osman Turhan, Kemal Urgenç, Sema Ündeğer, Raşit Yakalı, Tonguç Yaşar, Kamil Yavuz, Mustafa Yıldız.

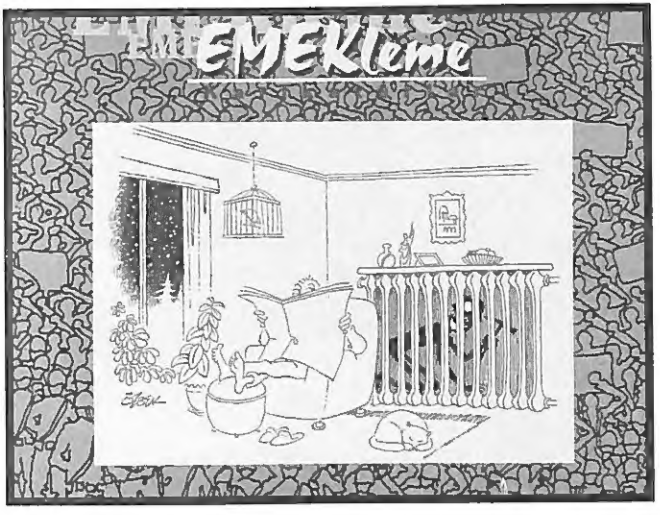

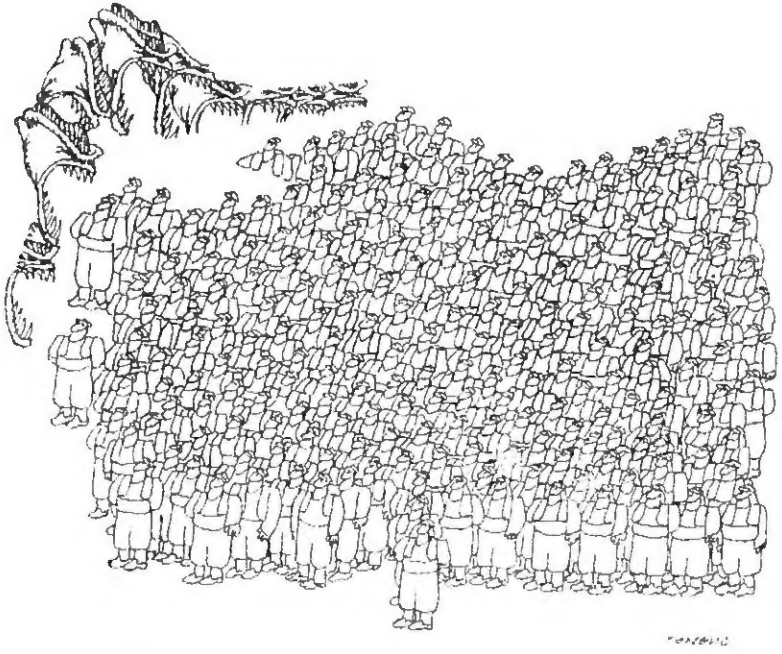

TONGUÇ YAŞAR

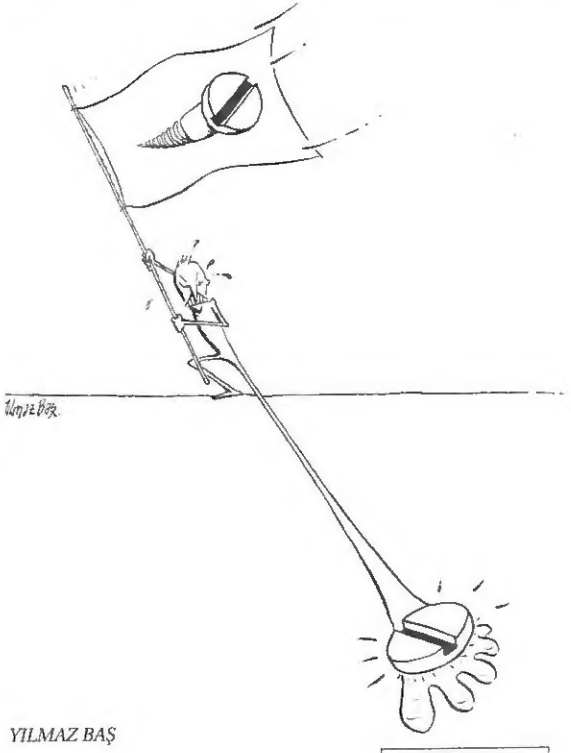

YILMAZ BAŞ

Kemal Urgenç'in "Beyaz Yumurta" karikatür kitabı

Kemal Urgenç'in "Beyaz Yumurta" adlı yeni karikatür kitabı Zed Yayınları arasından çıktı.

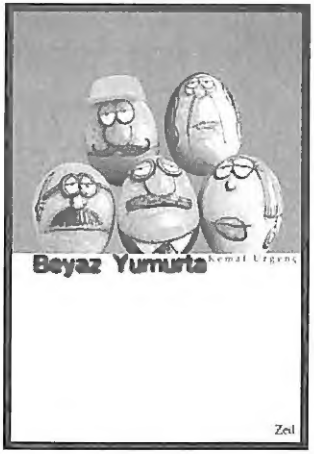

Beyaz Yumurta karikatürlerinin güldürmekten çok acıtan bir yanı var. Savaş sonrası, özellikle George Grosz'un karikatürlerinde ortaya çıkan, kapitalist sömürünün delik deşik ettiği insanı resmeden sanata benziyor. Savaşın insanı ne hale düşürdüğünü neredeyse itici diyebileceğimiz bir biçimle gözümüze sokuyor.

Beyaz Yumurta'yla son derece soyutlanmış görünen bir insan tipinin, aslında, dünyamızın ve ülkemizin savaş gerçeğini somutladığını görüyoruz. Olmuş ve olacak olayların mantığını ya da özgür ve gelişmiş bir insan açısından mantıksızlığını kavrıyoruz. Bu son derece soyutlanmış karikatür biçimi savaşa tarihi ve toplumsal bir pencereden bakışın yolunu açıyor. Sorgulayıcı bilinci harekete geçiriyor.

Beyaz Yumurta'da, barış'ın toplumsal ve tarihi koşullarından koparılmadan karikatürleştirilmesi son derece önemli bir niteliktir. Bu tutum sömürücü savaş gerçeğinin insan üzerindeki tahribatını gösterirken, tepkimizin boşlukta kaybolup giden bir çığlık olmasını önler. Bu çığlık, savaşı ortaya çıkaran ilişkileri ortadan kaldırmak için, bizim gibileri, savaşçı bir sistemin dayattığı hayatı yaşayan insanları birleştiren ortak bir sese dönüşür.

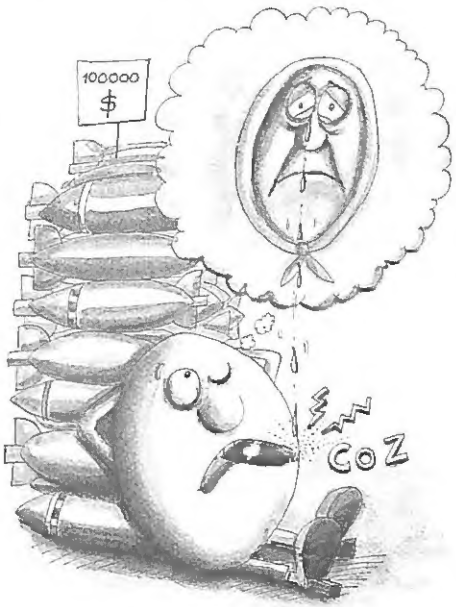

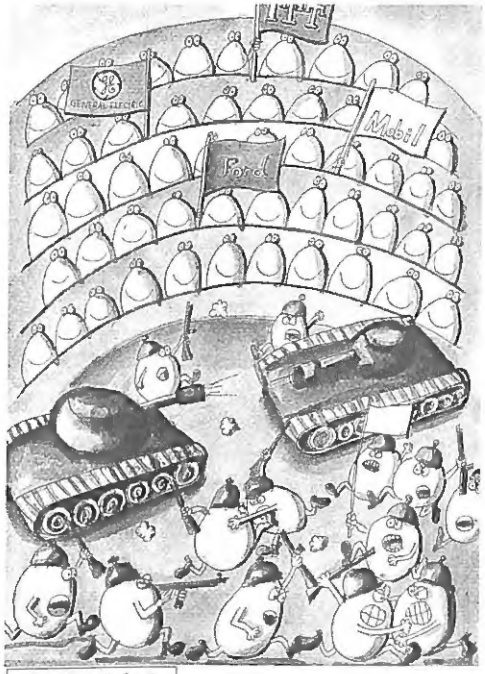

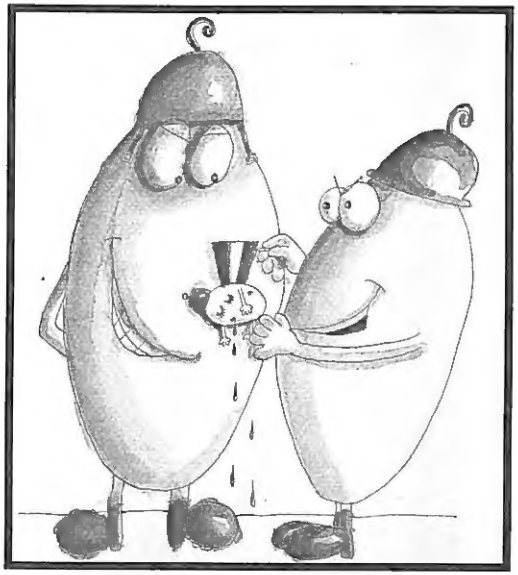

Kemal Urgenç, Beyaz Yumurta'yla, havanın kurşun gibi ağır olduğu koşullarda karikatür sanatını, insanın bu boğucu toplumsal iklimden çıkışı için bir barış çığlığına dönüştürüyor.

1966 İzmir (Ödemiş) doğumlu olan çizer, 16 yıldır karikatür çalışmalarını çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlamaktadır. Daha önce "Düşişleri Bakanı" adlı karikatür albümü yayamlanan çizerin, "Barış'ın Düş Oyunu", "Barış ve Dünya Dostları" ve "Barış'ın Aradığı Sır" adlı çocuk kitapları var.

Kemal Urgenç, şu sıralar Radikal 2'de çiziyor.

Musa Kart'ın karikatür sergisi açılırken bir çizgi ustasının sıradan bir günü üstüne tanıklık...

Acının iki çocuğu var: Biri mizah!

Aydın Engin

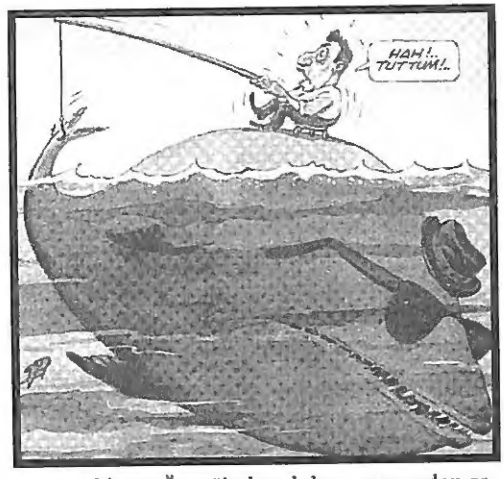

Bu yazının türü ne acaba? Röportaj? Hayır, değil. Söyleşi hiç değil. Tanıklık? Belki. İlan edilmemiş bir kıskançlığın dolaylı anlatımı? Olabilir. 23 Eylül'de 'Musa Kart Karikatür Sergisi'ni koşar adım gezeceklerin ağır ağır yürümelerini sağlayacak bir yazı? Bak bu da olabilir.

Laf uzadı.

Bir karikatüristle aynı odayı paylaşırsanız, bir karikatürün doğumuna tanıklık edersiniz. Bu her gün yinelenirse siz de onlarca, yüzlerce karikatürün doğumunun, karikatüristin doğum sancılarının tanığı olursunuz ve bir süre sonra kendi kendinize, "iyi ki çizer değil yazar olmuşum" demeye başlarsınız. Hele oda arkadaşınız Musa Kart ise...

Onunla bir sohbette bir arada olsanız, önce "Ne hoş sohbet adam bu" dersiniz. "Herhalde yüzü hep böyle güleçtir" diye düşünürsünüz ve fena halde yanılırsınız.

Karikatürü düşünürken yüzü gülse de kıvrandığını sezersiniz. Örneğin Susurluk patamıştır. Bir aydın, bir yurttaş olarak öfkeniz köpürmektedir. Yurttaşlık onurunuzun çok derinden yaralandığını içiniz acıyarak duymaktasınızdır. Bu öfke ve acı sağanağını yazıya dökmek kolay. Peki ya karikatüre? Musa Kart acıyı mizah kalıbına dökmek için mi kıvranmaktadır?

Musa Kart kıvranır. Bir gün kendi kendine konuşur gibi mırıldandı. Baudelaire'den bir dize fısıldadı:

–Acının iki çocuğu var / bir gözyaşı, iki mizah...

***

Bazen şöyle bir göz atıverip geçtiğiniz o özgün çizgilere ulaşıncaya kadar sıkıntılı saatler geçmiştir. Daha sabah kahvesi (onuki açık çay) içilirken o çok bildik cümle gelip odanın tavanında asılı kalır:

–Lan gazatacı, haydi sazınla bir yol göster bakalım. Bu gün ne çizelim?..

Lafa bakın şimdi. Kelin merhemi olsa kendi başına sürecek.

İşgününün ilk saatleri karşılıklı atışmayla geçer: "Bu gün ne çizmeli - Bu gün ne yazmalı?"

Bir süre sonra Aydın Engin'in ya da Oral Çalışlar'ın sesi kesilir. Onlar ne yazacaklarını saptamış ve bilgisayarlarına yumulmuşlardır. Musa Kart kıskançlıkla sataşır:

–Şu zalimlere bak. Buldular da başladılar bile...

O hâlâ kıvarnmaktadır. Kendi ağzından dinleyin o sancılı satleri:

"Her gün beyaz kağıdın üstüne eğilip duygu ve düşünce labirentlerinde dolaşırsınız. Umutla umutsuzluk arasında salıncak kurarsınız..."

***

Sonunda çizilecek konu güç bela bulunur. Bulunan önce odadakilere, sonra odaya gelenlere, sonra odanın önünden geçenlere, alt kattakilere, üst kattakilere danışılır. Midesi ekşimiş bir suratla anket tamamlanır ve doğuma geçilir.

"Bundan sonrası artık su gibi akıp gider herhalde..." dediyseniz gene fena halde yanıldınız. Örneğin ben bıkıp usanmadan sataşırım:

–Lan sen üst tarafı bir cızıkçısın, Picasso değil, kuyumcu hiç değil. Bitir şunu be!

Nafiledir. Kuyumcu sabrı ve titizliği ile cızıktırılır. Bittiğinde zaten karikatürün yazıişlerine teslim edilmesi gereken son saatin, son dakikasının, son saniyesi geçeli epey olmuştur.

Bizim odada yazanlar her gün yazı doğurur. Normal doğumlardır bunlar. bizim odanın çizeri de her gün bir karikatür doğurur. Ama sezaryenle!..

***

Musa Kart'ın uzun çizerlik yıllarının en güzel örneklerinden bir seçki 23 Eylül'den itibaren Teşvikiye'de Nelli Sanat Evi'nde sergilenecek. Yolunuz düşmezse düşürmeye çalışın. Düştüğünde bu yazıyı anımsayın. O şamardan beter karikatürlerin önünde durduğunuzda, ince işçiliğin, meslek saygısının da tadını çıkarın.

Ben de bu tuhaf yazıyı bitireyim. Önümde zorlu saatler var. Çünkü Musa Kart başladı bile:

–Gazatacı, bugün şöyle bir şey çizeceğim. Ne dersin?..

Cumhuriyet, 23 Eylül 1998

Bakırköylü dört karikatürcüden ortak sergi

Bakırköylü dört karikatür sanatçısı Tonguç Yaşar, Zeki Beyner, Kamil Masaracı ve Ergin Gülen 28 Eylül - 6 Ekim 1998 tarihleri arasında Bakırköy Belediyesi Kültür Merkezi'nde ortak karikatür sergisi açtılar. "Bakırköylü Dört Usta Çizer" başlığıyla açılan sergiyi Bakırköylü Sanatçılar Derneği düzenledi.

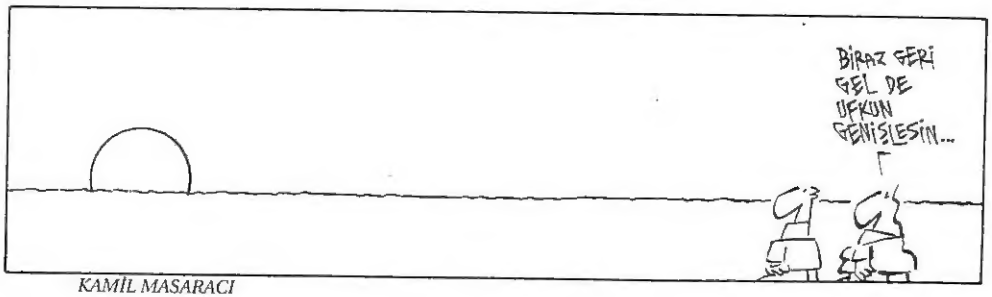

KAMİL MASARACI

TONGUÇ YAŞAR

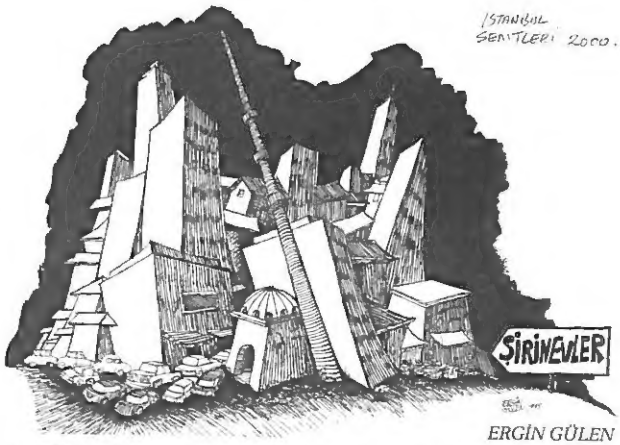

ERGİN GÜLEN

ZEKİ BEYNER

3. Serdar Çakırer Karikatür yarışması

Konu: Serbest.
Sayı: En fazla iki karikatürle katılınabilir.
Boyutlar: 30x40 cm'den büyük olmamalı.
Teknik: Siyah - beyaz.
Gönderilen karikatürler hiçbir yarışmaya katılmamış ve ödül kazanmamış olmalı.
Ödüller: 1. ödül: 50 milyon, 2. ödül: 40 milyon, 3. ödül: 30 milyon TL.
Son katılma tarihi: 30 Kasım1998.
Seçici Kurul: Necati Abacı, Mustafa Bilgin, Güney Çakırer, Veysel Donbaz, Ergin Gülen, İsmail Gülgeç, Faruk Karaçay, Murat Özmenek, Kemal Özyurt, Metin Peker, Murat Sayın, İbrahim Tapa.
Adres: Karikatürcüler Derneği Ankara Temsilciliği Konur Sokak 31/10 - Kızılay /Ankara.

Bu yarışmanın amacı, değerli kardeşimiz, unutulmaz dostumuz sevgili Serdar Çakırer'i anmak olup, bir kez de onun için çizelim istedik. Örnek yaşantısı Başarılı çalışmaları, eksiksiz dostluğu bizler için her zaman onur kayanağı olmuştur.
Bu nedenle Karikatürcüler Derneği bu yarışmayı düzenleme kararı aldı.
"Haydi Serdar için kağıt başına!"

Başol'un karikatürü AİDS albümünde

Brezilya'da düzenlenen AİDS konulu karikatür yarışmasında Erdoğan Başol'un bir karikatürü sergilendi ve yarışma albümünde yayımlandı.

Yarışmada birinciliği, Temmuz ayında ülkemize gelerek Nasreddin Hoca karikatür Yarışması'nda Jüri üyesi olarak görev alan Kambiz Derambaksh kazandı. 52 ülkeden 3 bin karikatürcünün katıldığı belirtilen yarışmanın geçtiğimiz günlerde yayımlanan albümünde 180 sanatçının karikütürü yer alıyor. Albümde, Türkiye'den Erdoğan Başol'un yandaki karikatürüne yer verildi.

Mülkiyeliler Birliği Karikatür yarışması

Mülkiyeliler Birliği ile Karikatürcüler Derneği ortaklaşa karikatür yarışması düzenliyorlar.
4 Aralık mülkiyeliler birliği'nin kuruluş yıldönümüdür. Bu yıldönümü her yıl çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır. Bu kapsamda bu yıl da Karikatürcüler Derneği ile birlikte bir karikatür yarışması düzenlenmesine karar verilmiştir. Yarışmanın amacı karikatür sanatçılarını teşvik etmek ve Mülkiye topluluğunun sanata ve sanatçıya verdiği değeri pekiştirmektir.
Konu: "Devlet, Toplum ve Demokrasi"
Sayı: En fazla iki karikatürle katılınabilir.
Boyutlar: A2'den büyük olmamalı.
Teknik: Siyah - beyaz.
Gönderilen karikatürler daha önce yayınlanmış olabilir ancak daha önce ödül kazanmamış olmalıdır.
Yarışmacılar yarışmaya en az iki, en çok dört yapıtla katılacaklardır.
Yarışmacılar karikatürleri ile bir adet fotoğraflarını ve özgeçmişlerini de göndereceklerdir.
Ödül alan karikatürler Mülkiyeliler Birliği'nin arşivinde saklanacak, diğerleri ise Karikatür ve Mizah Müzesi'ne verilecektir.
Çalışmaların albüm haline getirilmesi ve yayınlanma hakları Mülkiyeliler Birliği'nin olacaktır
Ödüller: 1.lik ödülü: 250 milyon,
2.lik ödülü: 150 milyon,
3.lik ödülü: 100 milyon TL.
Son katılma tarihi: 27 Kasım1998.
Ödül töreni: 5 Aralık 1998
Seçici Kurul:
Hasan Tahsin Benli
Gürbüz Doğan Ekşioğlu
Mete Göktürk
Turgay Karadağ
Musa Kart
Metin Peker
Tonguç Yaşar
Adres:"Devlet, Toplum ve Demokrasi" Karikatür Yarışması, Mülkiyeliler Birliği Konur Sk. No: 1 Kızılay/Ankara.

Kırık dökük anılar: "Takıyye"

Orhan Enez

1968, yani yaşadığım, Stüdyo Çizgi ve İstanbul Reklam maceralarından sonra, bundan tam 30 yıl önce, Beyoğlu Baro Han'da çizgi film stüdyosu kurduğum yıl... Bir gün stüdyoya Sevgili Eflatun Nuri geldi. (Hoşgeldi tabii ki.) Neler yaptığımızı gördükten sonra "İsterseniz sizinle çalışırım." deyince (canımıza minnetti) hemen "Buyur, gel." dedik. Hatta önce inanamamıştım. Arkadaşımdı, dostumdu. Büyük bir çizgi ustasıydı Eflatun. Onunla çalışmak şansını yakalamıştım. Ortağım olan arkadaşın, büyük işlere girişmek için parası da yeterliydi... Eflatun ile akıl almaz güzellikte çizgi filmler yapacağımızı düşünerek heyecan ve keyif dolu günler geçiriyorduk.

Ancak, Eflatun bir gün parlak bir fikir attı ortaya... Fikir (hani proje dedikleri) o kadar parlaktı ki çizgi film işini bize o gün bıraktırdı; tam 20 bin konut, yani daire, hem de lüks daire yapacaktık. Asansör, kalorifer ve gömme banyo lüks demekti o zamanlar... Müthiş bir fikirdi bu. Evet, ama 20 bin konutu nasıl mı yapacaktık?.. Şimdi gelelim oraya... "Ayda 250 liraya lüks konutlar!" diye iki gazeteye tam sayfa ilanlar vererek 20 bin müşteri bulunacaktı. Ayda 250 lira!... 250 bin lira değil!...

Bugün 40 bin lira olan ekmek 1968'de 1 liraydı. O ekmekler de bugünün ekmekleri gibi 230 gram değildi üstelik. 40 bin lira 40 bin adet ekmeğin karşılığıydı, düşünebiliyor musunuz? Bin liraya ise bir daire satın alabilirdiniz... En büyük banknot, yani kağıt para 1000 liralıktı. 25-50 ve hatta 10 kuruşluk, 5 kuruşluk madeni paralar kullanıyorduk. Hani ayda 250 lira az bir şey değildi... Daha iyi anlatabilmek için arada böyle açıklamalar yapmak gereğini duyuyorum. 1000 lira iyi paraydı ve pek öyle ortalıkta dolaşmazdı. Şimdi ise hiç yok! O zaman da 5 bin, 10 bin, 100 bin, 250 bin, 500 bin, 1 milyon, 5 milyonluk banknotlar hiç yoktu... Neredeyse 5 milyonluklar bozuk para oluyor artık.

Önce Şirketimizi kuracaktık. Müşteriler aylık taksitlerini şirketin banka hesabına ya da doğrudan şirkete getirerek yatıracaklardı. Çarpın 250 ile 20 bini; 5 milyon eder değil mi?.. Her ay 5 milyon lira... İnanın ki çok kişi önüne koyulan 5 milyon lirayı kolay kolay sayamazdı o dönem.

Burada asıl 20 bin konut yapmak işini irdelemek gerekirdi ama ne yazık ki bültendeki yerimiz çok kısıtlı. Zaten onu da sizlerin hayal gücüne bırakmak daha doğru olur.

"Acaba 20 bin müşteri bulur muydunuz?.." diye sorulursa, "20 bin de bulurduk, 4 bin de!.." yanıtını vereceğim. Çünkü bu iş kopyalanarak, aynen yapıldı.

Kuşkusuz 20 bin kişinin içinde insanın her türlüsü olacaktı. İnsanlar da türlü türlüdür, bilirsiniz; iyisi, kötüsü, hariçten gazel okuyanı, dedikoducusu, iftiracısı, gaspçısı ve daha neler neleri... Bazıları da çıkıp "ben vazgeçtim, verin paramı!" diyecek olduklarında paralarını vermek zorundaydık, verecektik... İşte bütün bunları önlemek için yasal zırhlar edinmek, gereken prosedürü hazırlamak ilk düşündüğümüz konular oldu. Bu işleri yoluna koyup yürütmek de deneyimli bir hukukçu ve ekibine ait olacaktı. Aynı şekilde, yine deneyimli bir mimar-mühendis ile inşaat muhasebisinde deneyimli muhasebeci ve ekibine gereksinimimiz vardı. Organize olma aşamasında ayrıntılı planlara ve hesaplara dalmıştık...

İlk olarak Şişhane'deki tarihi ve İstanbul'un en görkemli yapılarından biri olan Frej Han'da, 15 yıllık yakın arkadaşım (Haydarpaşa Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden) Av. Hasan Basri Yakupoğlu'nun ofisinde konuyu enine boyuna kendisiyle görüştük. Basri'ciğim hukuk müşavirimizdi artık. Bu olayı o akşam kutladık... Önemli bir gelişmeydi bu çünkü... Sıradışı bir insan ve bir hukuk adamıydı Av. Basri... Basri'nin Suphi Baykam'la ne kadar sıkı-fıkı olduğunu önceden de bilmeme karşın, bu işin Baykam'a ait Hastaş Holding tarafından, hem de aynen hayata geçirileceği doğrusu aklımın ucundan geçmezdi. Bir hafta kadar sonra "Bu ne biçim hayat? Bu ne güzel hayat!" sloganı eşliğinde Eflatun'un (bizim de denilebilir) projesine ait, "ayda şu kadar taksitle lüks konutlar" filan gibi bilgileri içeren tam sayfa ilanlar gazetelerde boy gösteriyordu.

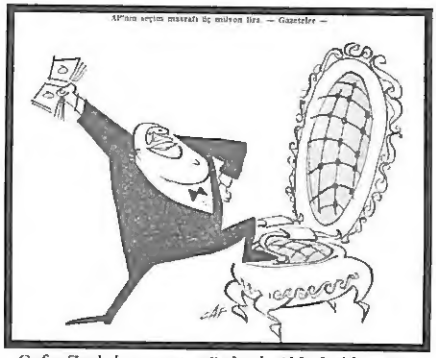

Cafer Zorlu'nun aynı günlerde Akbaba'da çıkan karikatürü Türk parasının o günkü değeri hakkında ipucu veriyor.

İlanlar büyük ilgi uyandırmıştı... Üstelik Hastaşaylık taksit rakamını epeyce de yükseltmişti. Hastaş'ın 20 bin mi, 40 bin mi, yoksa 100 bin mi müşteri bulduğunu bilemem ama çevremden en az 10-15 kişinin kampanyaya katıldığını çok çok iyi biliyorum. Kendilerine "Yav, bu kampanya bizden kopya!" dediğimde kimse inanmamıştı. Hastaş işi şöyle böyle götürürken, Erol Simavi'nin Hürriyet Gazetesi tekerleğe çomak sokunca kampanya da suya düştü. Açıkçası sonucu fiyasko oldu kampanyanın...

İçime de bir kuşku düşmüştü, acaba bu tekerleğe çomak sokma olayı aldatmaca mıydı? diye... Aldatmaca, yani danışıklı dövüş, yani takıyye!.. Kim biliiiir!..

Dünya karikatüründe ne var ne yok!..

Hüseyin Çakmak

Değerli karikatürcü dostlar, bu sayıdan başlamak üzere, "Karikatürk" sayfalarında, dünya karikatür ve sanatçıları hakkında elimize ulaşan haberleri ve karikatür dünyasındaki ilginç olayları sizlere aktarmaya çalışacağız. Amacımız, Türkiye ve Kıbrıs dışında gerçekleşen ve birçok çizerimizin haberdar olmadığı karikatür etkinliklerini ve ilginç olaylarını size iletmektir. Aktaracağımız haberlerde, zaman zaman küçük espriler kullanacağız. Bakalım becerebilecek miyiz...

Ünlü Çek karikatürcüsü Jiri Silva, Hollanda Karikatürcüler Birliği (DE-TULP) tarafından geleneksel olarak düzenlenen 12. Uuluslararası "DUTCH" Karikatür Festivali'nde iki önemli ödül birden kazandı. Jiri Silva, Hollanda'nın ünlü karikatürcülerinden Tom Simits anısına konan "Altın Kalem" ödülünün yanısıra yarışmanın "üçüncülük ödülü"nü de kazandı... 12. "Dutch" Karikatür Yarışması'nda dereceye giren çizerler şunlardır; 1. ödül: Zandstre (Hollanda), 2. ödül: Borislav Stankovic (Yugoslavya), 3. ödül: Jiri Silva (Çek Cumhuriyeti). Özel ödüller: Bert Witte ve Mark Baars (Hollanda), Canary Pete (Belçika)...

Avrupa Karikatürcü Örgütleri Federasyonu (FECO) yayın organı "Feconews" dergisinde, geçtiğimiz aylarda yitirdiğimiz ünlü Türk karikatürcüsü Ali Ulvi Ersoy anısına iki sayfa yer ayrıldı... Dergide, FECO genel sekreteri Peter Nieuwendijk'in "Ali Ulvi" başlıklı makalesinin yanısıra Türk çizerleri Ahmet Erkanlı, İzel Rozental, Ferruh Doğan ve Eray Özbek'in Ali Ulvi Ersoy anısına çizdikleri karikatürler yer almaktadır...

ABD'nin New York şehrinde yaşayan, Kore asıllı ve dünyaca ünlü politik karikatür çizeri Wonsoo Yi, yıllardır çeşitli yayın organlarına çizdiği karikatürlerinden oluşan bir seçkiyi, "ABD-Karikatürcü ve Yazarlar Sendikası", "Witty World" karikatür dergisi, "FECO" ve "Peace Times" gazetesinin sponsorluğuyla New york'ta sergiledi. Wonsoo Yi, sergide yer alan eserlerini, ayrıca, özel bir albümde yayımladı. İlerlemiş yaşına rağmen, mesleğini başarıyla sürdüren Wonsoo Yi meslektaşımıza uzun ömürler dileriz...

ZLATKOVSKY - OTOPORTRE

Uluslararası karikatür etkinliklerinden tanıdığımız ve yıllardır ABD'nde yaşayan, uluslararası üne sahip Rus karikatür sanatçısı Mikhail M. Zlatkovski, bu günlerde anavatanı Rusya'ya dönme hazırlığı içinde. Amerikan karikatür sektöründe, kendi çizgisindeki ortamı bulamayan ve ekonomik sorunlar içerisine giren Mikhail Zlatkovski'nin, Rusya'ya döner dönmez, "Rus Karikatürcüler Federasyonu"nu yeniden faaliyete geçireceği öğrenildi... Mikhail Zltkovski'ye, çalışmalarında başarılar dileriz...

Brezilyalı bir grup karikatür sanatçısının, Belçika'da düzenlenen 37. Uluslararası "Knokke-Heist" karikatür festivalinde sanatsal ve turistik çıkartma yaptığı öğrenildi.. Brezilyalı karikatürcü meslektaşlarımızın, "Knokke-Heist" Karikatür Festivali'nde yer alan geleneksel sergide tetkik ve incelemelerde bulunmanın yanısıra, Belçika'nın içkiye düşkün karikatürcüleriyle de "su kabağı" misali bol bol içki tükettikleri öğrenildi. Tabii güzel bayanlar da cabası... Gel de içme... Afiyet şeker olsun, bal olsun; dök de gazyağı olsun!.. Bu arada sözkonusu çıkartmayı gerçekleştiren Brezilyalı çizer dostlarımız şunlardır: Ronaldo Cunha Dias, Augusto Franke Bier (Bu kesin çok bira içer), Ulisses Jose de Araujo, Lor, Cladio Spritzer, Ubiratan Nazerano...

37. Uluslararası "Knokke-Heist" Karikatür Yarışması sonuçları; Altın Şapka: Frank Hoffmann (Almanya), Gümüş Şapka: Philippe V. Driessche (Belçika), Bronz Şapka: Xu Peng Fei (Çin). Özel ödüller: Ludo Goderis, Anne V. Hoorickx (Belçika), Ronaldo Cunha Dias (Brezilya), Ross Thomson (İngiltere), Luc Descheemaeker (Belçika)...

1997 Uluslararası Altın Muflon Karikatür Yarışması'nda "Gümüş Muflon" ödülünü kazanan, İran'ın tanınmış karikatür sanatçılarından Hassan Kerimzadeh'in özgeçmişinden bilgi sahibi olduğumuz bir olayı aktarmak istiyoruz: Hassan Kerimzadeh, geçmiş yıllarda İran'daki bir yayın organına çizdiği bir karikatürden dolayı, 50 kırbaç cezası, 10 yıl hapis ve 500 bin riyal para cezasına çarptırıldı. Kerimzadeh bu cezalara rağmen, tutuklu bulunduğu bu süreler içerisinde, cezaevinde yayımlanan "Attan Gardan" isimli tutuklu gazetesinde çizmeye devam etmiştir.

Yarışmalar

38. Knokke - Heist Yarışması / Belçika

Konu: "İnsan gülmek ister".
Yarışmaya 18 yaşının üstünde bütün çizerler katılabilir.
Sayı: En fazla 5 karikatürle katılınabilir.
Boyutlar: 21x30 cm'den küçük, 42x60 cm'den büyük olmamalı.
Teknik: Serbest.
Gönderilen karikatürler hiçbir yarışmaya katılmamış ve ödül kazanmamış olmalı.
Ödüller: Altın Şapka: 150.000 BF ve 3750 euro, Gümüş Şapka: 75.000 BF ve 1.875 euro, Bronz Şapka: 50.000 BF ve 1.250 euro, basın ödülü: 20.000 BF ve 500 euro, halk ödülü: 20.000 BF ve 500 euro, Knack ödülü: 20.000 BF ve 500 euro, turizm ödülü: 20.000 BF ve 500 euro, kültür ödülü: 20.000 BF ve 500 euro.
Son katılma tarihi: 18 Ocak 1999.
Adres: Cultureel Centrum Knokke-Heist vzw Meerlaan 32, B-8300 Knokke-Heist, Belgium..

14. Gabrovo Karikatür Yarışması /Bulgaristan

Üç dalda düzenleniyor: 1. Karikatür, 2. Mizahi veya hicivsel grafik, 3. Mizahi fotoğraf.
Tema: "Dünya güldüğü için ayakta kalır." (The world lasts because it laughs).
Katılım ödemesi: 25$.
Boyut: Maksimum 35x50 cm.
Teknik serbest. Sayı: Her dalda en çok 5'er karikatür.
Karikatürlerin arkasına kimlik bilgileri büyük harflerle yazılmalı, hangi dalda katıldığı ve satış fiyatı belirtilmeli. Yapıtla birlikte sanatçının fotoğrafı da isteniyor. Yapıtlarının geri gönderilmesini isteyenler 20$ yatırmalılar. Katılım parası ve posta parası ödemek için banka hesabı şöyle: House of Humour and Satire account no 1110017710, bank code 20081419, United bulgarian bank. -Gabrovo branch.
Yarışma albümünü edinmek isteyen sanatçılar yukarda belirtilen hesaba 35$ ödemek zorundalar.
Ödüller: Büyük ödül: Altın Ezop heykelciği ve sertifika ve 2001 bienaline davet, Gabrovo ödülü Gasgar heykelciği ve sertifika, Halk Mizahı Uluslararası Vakfı ödülü: Gümüş Pelikan heykelciği ve sertifika. Ayrıca çeşitli özel ödüller var.
Son katılma tarihi: 1 Mart 1999.
Adres:House of Humour and Satire, P.O. Box 104, 5300 Gabrovo, Bulgaristan.
Tel: (+359-66) 27229; fax: (+359-66) 26989.

Musa Anter ve Basın Şehitleri Ödülleri

Ülkede Gündem gazetesince düzenlenen "Musa Anter ve Basın Şehitleri Ödülleri" karikatür dalında 1.lik Behiç Yalçın Ayrancıoğlu, 2.lik Hicabi Demirci (üstte), 3.lük Mustafa Yıldız'a verildi.

2. Uluslararası Altın Muflon / Kıbrıs

FECO, Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği, FECO - Cyprus kuruluşlarının sponsorluğunda düzenlenen uluslararası yarışmanın koşulları şöyle:
Konu: Serbest. Karikatürler orjinal olmalı.
Sayı: En fazla iki karikatürle katılınabilir.
Boyutlar: 30x25'den küçük, 40x30 cm'den büyük olmamalı. Teknik: Serbest. Karikatüre ek olarak özgeçmiş ve bir fotoğraf gönderilmeli. Yarışmaya istenen sayıda karikatür gönderilebilir. Ödüller: Altın Muflon: Plaket, Gümüş Muflon: İki kişiye plaket, Bronz Muflon: Üç kişiye plaket, 5 ile 10 kişiye özel muflon ödülü .
Son katılma tarihi: 30 Kasım 1998.
Adres: Uluslararası Altın Muflon Karikatür Yarışması (Feco - Kıbrıs) Yaman Bey Sokak 199, Göçmenköy, Lefkoşa - Kuzey Kıbrıs.
sonra sergilenecek. Sergi 16-25 Ekim tarihleri arasında gezilebilecek.

Razgrad Karikatür Yarışması /Bulgaristan

Konu: Serbest. Karikatürler orjinal olmalı.
Sayı: En fazla iki karikatürle katılınabilir.
Teknik: Serbest.
Yarışmaya en fazla 2 karikatür gönderilebilir. Ödüller:
Birinci: 2000 DM
İkinci: 1000 DM
Üçüncü: 500 DM
Son katılma tarihi: 15 Kasım 1998.
Adres: International Cartoon Contest Bulgaria 7200 - Razgrad Ul. "Benkovski" No: 2.

YILDIRIM BELEDİYESİ KARİKATÜR YARIŞMASI

Bursa Yıldırım Belediyesi karikatür yarışması sonuçlandı. Yarışmada 1.lik Altan Özeskici (yandaki karikatür), 2.lik Muhammet Şengöz, 3.lük ödülü Murat Özmenek'e verildi. Yarışmada, Bülent Sümer, Cem Kenan Öngü, Hakan Sümer mansiyon, Muammer Kotbaşda özel ödül kazandılar.

FAİR PLAY YARIŞMASI SONUÇLANDI

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nce düzenlenen 3. Ulusal Fair Play Karikatür Yarışmasında büyük ödülü Mümin Durmaz'ın karikatürü (altta) kazandı. Başarı ödülleri Ömer Faruk Servi, Hüseyin Çakmak, Osman Turhan'ın olurken Engin Selçuk, Kemal Özyurt, Hakan Sümer de jüri özel anı plaketi kazandılar. Deniz Kırmızıgül'e özendirme ödülü verilen

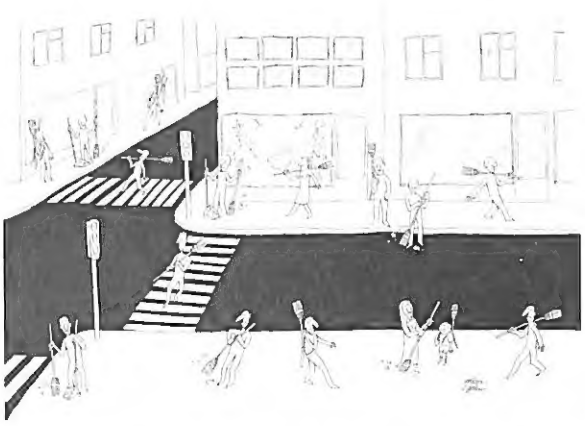

yarışmada öğrenci kategorisinde ise ödüller şöyle dağıtıldı: İlköğretim okulu: Simay Kuşoğlu, Serdar Özduran, Sibel Saffetoğlu, Eren Arpacı; lise: Murat Lokman, Abdulmutalip Çağlar, Sekvan Demir, Kaan Demirçelik; üniversite: Tolga Sakarya, A. Teoman Sanalan, Feyzullah Yücel.

'HEY TURKEY' SERGİSİ

Karikatür ustalarımızın 30 karikatüründen oluşan 'Hey Turkey' başlıklı karikatür sergisi Avrupa'nın çeşitli kentlerinde sergilendi. Sergide Ali Ulvi Ersoy, Turhan Selçuk, Ferruh Doğan, Tan Oral, Nezih Danyal, Piyale Madra, Kâmil Masaracı, Semih Poroy, İzel Rozental, Eray Özbek, Muhammet Şengöz, Ahmet Aykanat, Sami Caner'in ikişer karikatürü yer aldı.

HİKMET CERRAH SERGİSİ

Hikmet Cerrah 4. kişisel karikatür sergisini 22 Eylül-6 Ekim 1998 tarihleri arasında Eskişehir Devlet Güzel Sanatlar Galerisi'nde açtı.

BORAZAN'IN TRAFİK KARİKATÜRLERİ

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Trafik Daire Başkanlığı'nca televizyon için hazırlatılan trafik programlarında Ekrem Borazan'ın karikatürleri kullanıldı. Trafik konulu eğitici programlar çeşitli televizyon kanallarında göterilmeye devam ediyor.

"GÖRME BİÇİMLERİ"

Cem Kenan Öngü, Kamil Eser, Halil Eser, Kemal Gönen, Muhammet Tunçsan, Mustafa Kıraç, Yaşar Fırat, Recep Aydın 10 Ekim Cumartesi saat 15.00'te İstanbul Bulunmaz Kültür Merkezi'nde "Görme Biçimleri" başlıklı ortak karikatür sergisi açıyor.

ALTUNÇUL'UN KONFERANSI

Sokak çocukları yararına karikatür sergisi hazırladığını belirten Vehbi Altunçul, Lions Klübünün düzenlediği, karikatür, şiir ve sağlık konulu bir konferans verdi.

"ONDÖRTLÜ"NÜN ADANA SERGİSİ

"Ondörtlü" karikatür topluluğunun 5-10 Ekim '98 tarihinde Adana'da açtığı sergide V. Demir, A. Ayrancıoğlu, B. Ayrancıoğlu, Y. Baş, H. Çakmak, S. Temur, H. Dokgöz, A. Erkanlı, M. Gölebatmaz, M. İlhan, S. Saatçi. C. Odabaşı, A. Özeskici, Y. Babalık, S. Balcı ve B. Arjmandnia'nın yapıtları yer aldı.

'PİKNİK' ÇİZGİ FİLM OLDU

Piyale Madra'nın çizgi bant dizisi 'Piknik' TRT 1'e çizgi film yapıldı.

HİCABİ DEMİRCİ'NİN ÇİZGİ FİLMİ

Hicabi Demirci'nin "Ufuktaki Ada" adlı kısa metrajlı çizgi filmi Almanya Nürnberg Film Festivali'nde finale kaldı. Festival Kasım '98'de sonuçlandırılacak.

Summary

Acquital of two cartoonists

Two cartoonists who were accused of insult against former Minister of Justice Şevket Kazan have been acquitted. Haslet Soyöz and Nuri Kurtcebe had criticized the former minister by their cartoons in Milliyet and Cumhuriyet newspapers respectively.

Page 1

Labor/ing Cartoons

The cartoons which had been displayed on the collective "Labor/ing" exhibition inaugurated on May 1, 1998 are published in an album. The black-and-white drawings of about a hundred artists are collected in the album wiht an introductory word by the Executive Committee of Association of Cartoonists.

Page 1

Urgenç's "White Egg"

Kemal Urgenç, born in 1966, is an artist of sixteen years' experience in cartooning. His new collection of rather incisive drawings is titled "Beyaz Yumurta" ("White Egg"). Reminding the post-war art, especially that of George Grozs, depicting man perforated by the capitalistic exploitation, it substantiates the real face of war by the highly abstracted type of man, the White Egg.

Page 4

A Retrospective exhibition

A retrospective anthology of cartoons by Musa Kart is on exhibit at Nelli Sanat Evi, Teşvikiye, İstanbul. Aydın Engin comments on genesis of Kart's political drawings of distinguished style and finesse.

Page 5

A Quartet of Masters

Four cartoonists living in Bakırköy, İstanbul had an exhibit at the local cultural

centre between September 28 and October 6, 1998. The exhibition organized by the Association of Artists from Bakırköy comprised of cartoons by Tonguç Yaşar, Zeki Beyner, Kamil Masaracı and Ergin Gülen.

Page 6

"Hey Turkey"

The cartoon exhibition "Hey Turkey" comprised of 30 drawings by Turkish cartoon masters has been on display in various European cities. Ali Ulvi Ersoy, Turhan Selçuk, Ferruh Doğan, Tan Oral, Nezih Danyal, Piyale Madra, Kamil Masaracı, Semih Poroy, İzel Rozental, Eray Özbek, Muhammet Şengöz, Ahmet Aykanat and Sami Caner contributed to the exhibition.

Page 11

Çeviri / Translation by
Kemal Özyurt

KARİKATÜR ve MİZAH MÜZESİ etkinlikleri

Ekim 1998

YENİ SERGİ

3-15 Ekim 1998
75 Yılın Çizgileri

16-31 Ekim 1998
Bulgar Karikatürü Sergisi
Açılış: 16 Ekim Pazartesi
Saat 15.00

SÜREKLİ SERGİ

Türk Karikatürü
1860-1960

KOLEKSİYON

Mizah Kitaplığı Arşivi

ÖZGÜN BASKI ATÖLYESİ

Uzman gözetiminde yapılan çalışmalara herkes katılabilir. Cuma ve Pazar günleri dışında hergün 14.00-18.00 arası.

Atatürk Bulvarı, Kovacılar Sokak No: 12
Fatih İstanbul Tel: (0212) 521 12 64